

Աջակցություն Հայաստանի Ազգային վիճակագրական ծառայությանը
Թվինինգ ծրագրի միջոցով

AM09/ENP-PCA/TP/04

Առաքելության զեկույց

ՏՀՏ հանրության վիճակագրություն

Գործունեություն 23՝ Ընտրանքի մեթոդ

Ծրագրի մասնակիցներ

Գեդիմանաս Սամուլիս (Լիտվայի վիճակագրական ծառայություն)

Մարտին Լունդո (Դանիայի վիճակագրական ծառայություն)

Հայաստան, 2011 թ. Նոյեմբերի 7–11

Վերջնական տարբերակ

		
ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայություն	Լիտվայի վիճակագրական	Դանիայի վիճակագրական ծառայություն

	ծառայություն	
--	--------------	--

Հեղինակների կոնտակտային տվյալներ

Գեդիմանաս Սամուլիս

Գեդիմինո պողոտա 29

LT-01500 Վիլնուս

Լիտվա

Հեռ. +370 5 2364 621

Gediminas.Samuolis@stat.gov.lt

Մարտին Լունդո (*Բաղադրիչի ղեկավար*)

Sejrøgade 11

DK-2100 Կոպենհագեն Ø

Դանիա

Հեռ. +45 39173873

MLU@dst.dk

Բովանդակություն

1.	Ամփոփ նկարագիր	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.	
2.	Ընդհանուր մեկնաբանություններ	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.	
3.	Գնահատում և արդյունքներ	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.	
4.	Ամփոփում և առաջարկություններ կապված ձեռնարկություններում ՏՀՏ օգտագործման հետազոտության հետ		13
5.	Հավելվածներ		16
	Հավելված 1: Տեխնիկական առաջադրանք		16
	Հավելված 2: Առաքելության ծրագիրը		18
	Հավելված 3: Հանդիպումներ անձանց հետ		20
	Հավելված 4 Հարցաշար նախատեսված ձեռնարկությունների համար		21
6.		Fejl! Bogmærke er ikke defineret.	
	Հավելված 5: ԱՊ փորձագետների կողմից առաջարկված հանրային մարմինների համար նախատեսված հարցաշարը		28
	Հավելված 6: Ձեռնարկությունների ժողովրդագրությունը ԵՄ ստրատաներին համաձայն		31
	Հավելված 7: Գործունեությունների ժամանակացույց		32

Հավելված 8: PP շնորհանդես նախապատրաստված սեմինարի համար

1. Հապավումների ցանկ

ՇԵ	Շահառու երկիր	
ԱՊ	Անդամ Պետություն	
ԱՊՓ	Անդամ Պետությունների փորձագետներ	
ՀՀԱՎԾ	Հայաստանի Հանրապետության Ազգային վիճակագրական	ծառայություն
ԹՄԽ-	Թվինինգի մշտական խորհրդատու	
ՏԱ	Տեխնիկական առաջադրանք	

2. Ամփոփ նկարագիր

ՀՀ ԱՎԾ ընդունել էր հիմնական որոշումներ կապված ձեռնարկություններում և հանրային մարմիններում ՏՀՏ օգտագործման հետազոտության անցկացման հետ, այնպես որ 2012 թ. կիրականացվեն փորձառական հետազոտություններ և հիմնական շեշտը կդրվի մեթոդաբանական փորձի ձեռքբերման վրա: Այնուամենայնիվ, ԹՎԻՆԻՆԳ նախագծի ընթացքում ստեղծված մեթոդաբանությունը ամբողջապես կիրառելի է ամբողջական հետազոտության համար, և փորձառական ուսումնասիրություններից ստացված փորձը արժեքավոր հիմք կհանդիսանա պարբերական տարեկան հետազոտությունների համար, սկսած 2013 թ, եթե լուծվեն դրա անցկացման հետ կապված ֆինանսական խնդիրները:

Հարցաշարի մեջ ընդգրկվող ցուցանիշների շրջանակի պարզաբանման վերաբերյալ գործունեությունները կարևորվում են հետազոտության որոշի համար նախքան փորձառական հետազոտության շարունակությունը՝ որպես ամբողջական հետազոտություն:

Հետևաբար, ՏՀՏ օգտագործման վերաբերյալ վիճակագրական տեղեկատվության անհրաժեշտությունը որոշվել է հիմնական օգտագործողների հետ համագործակցությամբ և այդ լրացուցիչ ուսումնասիրման հետևանքով ակնկալվում է բարելավել հարցաշարի և օրինակների ձևակերպումները և հարցազրուցավարների հրահանգները:

Հարցաշարը համապատասխանում է ԵՄ հետազոտության չափանիշներին և դրա մեջ ընդգրկված են 2011 թ. ԵՄ մոդել հարցաշարի փոփոխականները նախորդ տարբերակի հարցաշարերի հետ համադրված: Ձեռնարկություններում ՏՀՏ օգտագործման հետազոտության հարցաշարը ևս հիմք է ձևավորում առանձին հանրային մարմիններում ՏՀՏ-ի օգտագործման վերաբերյալ որոշ հատվածների համար ձևափոխված կամ ավելացված հարցերով:

Այագա փորձառական հետազոտությունների վրա կենտրոնանալուց բացի առաքելության ընթացքում նաև ինտենսիվորեն քննարկվեց ընտրանքի և կշռման ռազմավարությունը:

3. Ընդհանուր մեկնաբանություններ

Առաքելության զեկույցի հիմնական մասը նախապատրաստվել է ԱՊ փորձագետների կողմից ՀՀ ԱՎԾ-ում իրականացվող առաքելության ընթացքում: ԱՊ փորձագետները ցանկանում են շնորհակալություն հայտնել առաքելության ընթացքում անհատների կողմից տրամադրված ներկա և ապագա իրավիճակի մասին արժեքավոր տեղեկատվության, ինչպես նաև իրենց աջակցության համար:

Բաղադրիչ Ձ ` ՏՀՏ ընդհանուր նպատակը և պարտադիր արդյունքն է, առաջին հերթին, նախքան ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի ավարտը իրականացնել և հրատարակել տեղեկատվություն ձեռնարկությունների և հանրային մարմինների կողմից ՏՀՏ-ի օգտագործման մասին հետազոտություն և, երկրորդ հերթին, վերապատրաստել ՀՀ ԱՎԾ-ի անձնակազմին տեղեկատվական հանրության մասին վիճակագրական խնդիրների վերաբերյալ:

Առաքելության պլանավորված գործունեությունները իրականացվել են և ակնկալվող արդյունքները նվաճվել են . բերված են կից ներկայացված տեխնիկական առաջադրանքի մեջ (հավելված 1 և հավելված 2).

Զեկույցի մեջ ներկայացված հայացքները և դիտարկումները պատկանում են ԱՊ փորձագետներին և դրանց համապատասխանությունը Դանիայի վիճակագրական ծառայությանը և Լիտվայի վիճակագրական ծառայությանը պարտադիր չէ:

4. Գնահատում և արդյունքներ

ՀՀ ԱՎԾ-ի փորձագետների հետ քննարկումների արդյունքում տրվեց ներկայիս իրավիճակի ամբողջական նկարագիրը, ինչպես նաև հնարավոր խոչընդոտները և լուծումները: Ստորև ներկայացված է նախորդ գործունեությունների կարգավիճակը:

Առաքելության ընթացքում արդիականացվեց նախագծի հետագա ընթացքի բաղադրիչի մանրամասն ժամանակացույցը/աշխատանքային ծրագիրը. ներկայացված է հավելված 7-ում:

3.1 Ձեռնարկությունների հետազոտություն

Ընտրանքը պետք է ներկայացուցչական լինի ՏՀՏ-ի օգտագործմանը առնչվող թիրախային և շրջանակային համակցության համար և դրա նպատակը պետք է լինի ընդգրկել ՏՀՏ օգտագործողներին ՏՀՏ չօգտագործողներին: Ընդգրկումը պետք է համապատասխանի Եվրոստատի 2011 հետազոտության չափանիշներին՝ ներառյալ նվազագույնը 10+ աշխատակից ունեցող ձեռնարկությունները, ինչպես նկարագրված է Ձ.1/Ձ.2 առաքելությունների զեկույցում: ԵՄ ստանդարտ չափսի խմբերն են (աշխատակիցների քանակը)՝ 10–49, 50–249, և 250 +:

Ստրատիֆիկացիա և ընտրանք

Ստրատիֆիկացիան և ընտրանքի չափսը հիմնականում որոշվում են ըստ տարածման մակարդակի: ԵՄ կանոնակարգի մեջ պարզ նկարագրված է ԱՊ կողմից Եվրոստատին տրամադրվող տեղեկատվության անհրաժեշտ մանրամասնությունների մակարդակը, և այդ մանրամասնությունների մակարդակը իր հերթին հանդիսանում է որոշիչ ԵՄ Անդամ պետություններում անհատական ընտանքի հետազոտության մինիմում ստրատիֆիկացիա իրականացման համար:

Այս տվյալները հրատարակվում են Եվրոստատի կողմից: Այնուամենայնիվ, Անդամ Պետությունները հնարավորություն ունեն նշել այն տվյալները, որոնք վիճակագրական անհատականության պատճառով պետք է հրատարակվեն ոչ թե մանրամասն մակարդակի վրա, այլ ագրեգացված մակարդակի վրա: Որոշ երկրներ, ինչպես օրինակ Դանիան, իրենց ազգային տարածումների ընթացքում այս նկատառումներից ելնելով հրատարակում են տվյալները ագրեգացված մակարդակի վրա՝ հինգ ոլորտների խմբերի համար, մինչդեռ այլ երկրները, օրինակ՝ Լիտվան, տարածում են մանրամասն ԵՄ մակարդակով:

Բոլոր դեպքերում տարածված տվյալներից չեն երևում ոլորտի խմբերի և չափսի դասի կոմբինացիան: Ավելի շուտ տարածման մեջ շեշտը դրվում է կամ չափսի խմբերի (ոլորտների միջև), կամ ոլորտների խմբերի վրա (չափսի խմբերի միջև):

Համեմատաբար շատ փոքր ձեռնարկություններ ունեցող երկրի համար ազգային տարածման համար հնարավոր է այլ չափսի խմբեր , օրինակ՝

1. 10-19
2. 20-49
3. 50-99
4. 100+

Դանիայի վիճակագրական ծառայությունը ազգային տարածման համար օգտագործում է այս չափսի խմբերի բաշխումը: Միննույն ժամանակ ԵՄ չափսերի դասերի հետ համադրելի լինելու համար 100+ խումբը ստրատիֆիկացիա իրականացնելիս և կշռման ընթացքում բաժանված է երկու դասի՝ 100-249 և 250+ ստեղծելով ընդհանուր առմամբ 5 չափսի խմբեր: Մյուս կողմից Լիտվայի վիճակագրական ծառայությունը ազգային մակարդակում տարածումը իրականացնում է ԵՄ չափսի դասերին համաձայն:

Ստրատիֆիկացիայի և կշռման համար մարզերը ԵՄ պահանջների մաս չեն կազմում (քանի դեռ բաշխումը ըստ մարզերի անհրաժեշտ չէ ԵՄ ԱՊ կողմից): Մյուս կողմից ընդունված է հրատարակել Հայաստանի վիճակագրությունը մարզային մակարդակի (11 մարզեր) բաշխումով: Մարզային բաշխումը ավելի ճշգրիտ պատկերացնելու համար ՀՀ ԱՎԾ-ի Բիզնես ռեգիստրի բաժնի կողմից նախապատրաստվեցին վերլուծողական աղյուսակներ, տես հավելված 6: Այս աղյուսակներից երևում է, որ 10 կամ ավելի աշխատակից ունեցող ձեռնարկությունների մեծ մասը՝ մոտ 70 տոկոսը գտնվում են Երևան քաղաքում: Նաև ակնհայտ է, որ Երևանից դուրս ավելի մեծ ձեռնարկությունների բաշխումը ըստ մարզերի և NACE ոլորտի խմբերի շատ մատչելի է:

Հարցաշար

Առաջին առաքելության ընթացքում (F.1/F.2) ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից կազմվել էր հիմնական ցուցանիշներին վերաբերող օգտագործողների կարիքների նախնական ցուցակ: Այս ցուցակը հիմք է հանդիսանում 2011 թ. ԵՄ մոդել հարցաշարի հիման վրա նախագիծ հարցաշարի կազմման համար, որտեղ ներառված են նաև նախորդ մոդել հարցաշարի տարբերակների հարցեր:

ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից առաջարկվող հարցաշարը հետևում է ԵՄ հարցաշարի ձևաչափի սկզբունքներին: Այն ունի պարզ և մոդուլյար կառուցվածք ֆիլտր հարցերի օգտագործմամբ՝ հարցվողների ծանրաբեռնվածությունը նվազացնելու համար:

F5 ուսուցողական այցելությունից հետո նախագիծ հարցաշարը ուղարկվել է ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամին իրենց դիտողությունները ստանալու նպատակով: Փոփոխականները հավանության են արժանացել ՁԻՀ կողմից, ինչպես նաև նրանք գրավոր ներկայացրել են առաջարկություններ բացատրությունների և օրինակների հետագա բարելավման նպատակով: Առաջարկություններ են նաև ներկայացվել նոյեմբերի 9 -ին կազմակերպված սեմինարի ընթացքում:

2011 թ. նոյեմբերի 9-ի սեմինար

Առաքելության ընթացքում՝ 2011 թ. նոյեմբերի 9-ին կազմակերպվել էր սեմինար մի շարք նախարարություններից և գործակալություններից արտաքին շահառուների մասնակցությամբ (տես հավելված 3): Սեմինարի ընթացքում ներկայացվեց նախագիծը և փորձառական հետազոտությունը, որտեղ շեշտը դրվեց ձեռնարկությունների հետազոտությանը և ցուցանիշների վրա: Սեմինարի մասնակիցները նախապես ստացել էին նախագիծ հարցաշարը: Այն հանդիսացավ տեղեկատվական հիմք մեթոդաբանության քննարկումների և ապագա ամբողջական հետազոտության բովանդակության համար:

ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավար՝ Պրն. Անանյանը ողջունեց մասնակիցներին և ներկայացրեց սեմինարի նպատակը, ինչպես նաև հետազոտության հեռանկարները, որից հետո ԱՊ փորձագետները ներկայացրեցին շնորհանդես ԵՄ կանոնակարգի վերաբերյալ, սպառողների կարիքների և տարածման օրինակների հետ համատեղ (հավելված 8).

Նախագիծ հարցաշարը ներկայացվեց ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից: Ներկաները մասնակցեցին դրա քննարկմանը: Առաջարկություններ եղան ձևակերպումների և սահմանումների հետագա բարելավման վերաբերյալ, առանց փոփոխելու փոփոխականների իմաստը, դրանք ավելի մատչելի և հասկանալի դարձնելու համար:

ԱՊ փորձագետները հաստատեցին, որ Անդամ Պետությունների մեծ մասում նորմալ է և անհարաժեշտ ստեղծել ամենահամապատասխան օրինակները և ձևակերպումները անմիջական թարգմանությունը օգտագործելու փոխարեն: Այնուամենայնիվ, այն դեպքում, երբ կոնցեպտում բարելավվել կամ փոխվել է հարցը, այն պետք է դիտարկվի որպես նոր փոփոխական: ՀՀ ԱՎԾ կարող է նաև ներառել փոփոխականներ, որոնք սահմանված են համաձայն ազգային պահանջների և ներառված չեն ԵՄ ներդաշնակեցված փոփոխականների խմբի մեջ:

Քննարկումը շատ կառուցողական էր և արդյունավետ և ՀՀ ԱՎԾ հավելեց, որ արտաքին փորձագետների մասնակցությամբ լրացուցիչ հանդիպումը կնպաստի հարցաշարի հետագա զարգացմանը: ՀՀ ԱՎԾ հույս հայտնեց, որ այս համագործակցությունը կարող է ապագայում շարունակական լինել նաև հարցաշարի հետագա բարելավման և տեղեկատվական կարիքների բարելավման համար:

Ձեռնարկություններում S2S օգտագործման փորձառական հետազոտություն

Նախքան Զ.3 առաքելությունը որոշում էր ընդունվել իրականացնել փորձառական հետազոտություն, որը՝

- Բաղկացած կլինի մոտ 100 ձեռնարկություններից;
- կըղգրկի միայն Երևան քաղաքը;
- հիմնված կլինի հարցազրույցների վրա;

- մասնակցությունը կլինի պարտադիր:

Ընտրանքը կիրականացվի հիմնվելով բիզնես ռեգիստրի վրա և հետազոտության համակցությունը կհամապատասխանի ԵՄ համակցությանը: Առաքելության ընթացքում համաձայնություն ձեռք բերվեց, որ պատահական ընտրանքը կտարանջատվի 16 ստրատանների և կազմված կլինի համաձայն ոլորտի խմբերի, չափսի խմբերի և լրիվ դրույքով աշխատող աշխատակիցների քանակի :

Առաջարկվող ստրատա ձեռնարկությունների փորձառական հետազոտության համար

Ոլորտի խմբեր (NACE rev. 2)	Չափսի խմբեր			
	10-19	20-49	50-99	100+
Արդյունաբերություն և էներգիա (C, D, E խմբեր)				
Շինարարություն (F խմբեր)				
Առևտուր (G խմբեր)				
Այլ ծառայություններ O (H, I, J, L խմբեր, և N խմբի 69-74, 95.1				

Որպես այլընտրանք կարելի է փոխել չափսի խմբերը ԵՄ ստանդարտ երեք չափսի խմբերի, որը օգտագործվում է Լիտվայի կողմից , ինչպես նաև Եվրոստատի նյութերում:

3.2 Հետազոտության հրահանգներ

Ուսուցողական այցելության (Ձ.5) և ներկայիս առաքելության մեջ ընկած ժամանակահատվածում որոշվեց, որ Թվինինգ նախագծի ընթացքում նաև կիրականացվի հանրային մարմինների կողմից S2S-ի օգտագործման հետազոտություն: Այս որոշումը ընդունվել է Հայաստանում ԵՄ Պատվիրակության հետ համատեղ, որը դիմել էր Եվրոստատին “հանրային մարմինների” սահմանունը ստանալու համար:

Առաքելության ընթացքում համաձայնեցվեցին հետազոտության հետևյալ սկզբունքները՝

- հետազոտությունը՝ հիմնված հարցազրույցի վրա
- պարտադիր մասնակցությամբ ,
- սահմանափակ քանակով պետական կառավարման մարմինների ընտրանք,
- ձեռնարկությունների հարցաշարի ձևափոխված (համառոտ) տարբերակի օգտագործում:

“Հանրային մարմինները” հստակ սահմանված են: Համաձայն Եվրոստատի առաջարկության այն պետք է ընկալվի համաձայն ազգային հաշիվների սահմանման՝ “Պետական կառավարման մարմիններ և հանրային սեկտոր:

Այս առաջարկությունը վերլուծվել է ԱՊ փորձագետների կողմից Զ.3 առաքելության ընթացքում: Քանի որ ԵՄ կանոնակարգի համաձայն չկան պահանջներ հանրային մարմինների կողմից ՏՀՏ-ի օգտագործման վերաբերյալ, , հետևաբար կարելի է օգտագործել այլ երկրների գործնական փորձը:

Դանիայի և Լիտվայի կողմից, Լիտվան ունի համապատասխան փորձ միևնույն ցուցանիշները ձեռնարկությունների և հանրային սեկտորի համար համադրելու և օգտագործելու համար: Երկու երկրների դեպքում էլ այնպիսի հանրային մարմիններ, ինչպիսիք են դպրոցներ, մանկապարտեզներ, հիվանդանոցներ, չեն ընդգրկվում հետազոտության շրջանակի մեջ: Միանմանությունը ապահովելու համար երկու երկրների հանրային սեկտորում ՏՀՏ օգտագործման հետազոտությունը սահմանափակվում է կառավարման վարչական մարմիններով, քաղաքապետարաններով/ գյուղապետարաններով:

ԱՊ փորձագետները առաջարկում են, որ հանրային մարմիններում ՏՀՏ-ի օգտագործման հետազոտությունը հիմնվի ձեռնարկությունների հետազոտության վրա, օրինակ՝ հարցաշարի մեջ ներառել մոդուլ Ա և Բ, ինչպես նաև ավելացնել լրացուցիչ հարցեր: Հանրային մարմիններին չվերաբերվող հարցերը, օրինակ՝ էլ կոմերցիան, հանվել են: Սույն զեկույցի հավելված 5-ում ներկայացված է հանրային մարմինների կողմից ՏՀՏ-ի օգտագործման առաջարկվող հարցաշարը:

Ձեռնարկություններում SՀS օգտագործման ամփոփումները և առաջարկությունները

ԱՊ փորձագետները արել են առաջարկություններ, որոնք վերաբերվում են ամբողջական հետազոտությանը համաձայն ԵՄ չափանիշներին: Սրանք նկարագրված են առաքելության զեկույցում (Զ.1/Զ.2) և դրանց իրականացումը նկարագրված է այս զեկույցում:

Ի լրումն, որոշակի առաջարկություններ են արվել երկու համապատասխանաբար փորձառական հետազոտությունների ձեռնարկություններում և հանրային մարմիններում SՀS օգտագործման վերաբերյալ:

4.1 Համակցություն, ընտրանք և կշռում

Ամբողջական հետազոտություն

ԱՊ փորձագետները առաջարկեցին, որ Բիզնես ռեզիստի և Մեթոդաբանության բաժինները օժանդակեն Մեթոդաբանության և այլ ծառայությունների բաժնին՝ տրամադրելով համակցություն և, համապատասխանաբար, ընտրանք և հետագա կշռում ամբողջական հետազոտության համար:

Օգտագործելով այս տեղեկատվությունը առաջարկվում է, որ ՀՀ ԱՎԾ (Մեթոդաբանության բաժինը) նախքան հաջորդ այցելությունը որոշի ընտրանքի ձևաչափ և ստրատիֆիկացիա ամբողջական հետազոտության համար:

Ընտրանքի ընթացքում աշխատակիցների թվաքանակը պետք է լինի միջին տարեկան: Առաջարկվում է իրականացնել պատահական ստրատիֆիկացված ընտրանք հետազոտության համար օգտագործելով 14 ոլորտների դասերի և 3-5 չափսի խմբերի կոմբինացիա կապված հայկական բիզնես ժողովրդագրությունից²

² Հնարավոր է, որ ՀՀ ԱՎԾ ընդարձակի ընդգրկումը (օր՝ ներառի տասից քիչ աշխատակից ունեցող ավելի փոքր ձեռնարկությունները: Այսպես օրինակ վարվում են մի շարք ԵՄ անդամ պետություններ

Արդյունքները պետք է կշվեն ձեռնարկությունների քանակին համապատասխան (համակցության շրջանակ) ընտրանքի անհավասարակշվածությունը ուղղելու համար: Ընտրանքի ստրատան կարող է նույնպես օգտագործվել կշռման համար փոքր ընդգրկման ստրատանների հնարավոր կոմբինացիաներով:

Էլ-կոմերցիայի մոդուլի քանակական փոփոխականները, որոնք առնչվում են վաճառքին/գնումներին, պետք է կշվեն համաձայն ընդհանուր շրջանառության/ընդհանուր գնումների:

Մի կողմից և համաձայն Հայաստանի մարզերի հնարավոր տարբերությանը, ԱՊ փորձագետները կարծում են, որ մարզային մակարդակը պետք է հաշվի առնվի 10-իցավելի աշխատակիցների թվաքանակով ձեռնարկությունների ամբողջական հետազոտության ստրատիֆիկացիայի ձևաչափի և կշռման դեպքում:

Մյուս կողմից տարածման մեջ մարզային մակարդակի ներառման դեպքում անհրաժեշտ կլինի ունենալ ընդհանուր մարզային ծածկույթ մի քանի ոլորտի խմբերում բավարար ընդգրկում ապահովելու համար, տես հավելված 6: Այդպիսով, ԱՊ փորձագետները առաջարկեցին վերանայել մարզային բաշխվածությամբ տարածման անհրաժեշտությունը:

Որպես այլընտրանք, հնարավոր է ընդգրկել մարզային տարանջատում կշռման մեջ՝ կամ առանձին կամ էլ ինտեգրացված կշռելով ըստ ոլորտի/ չափսի խմբերի: Երևանի և հանրապետության մնացյալ մասի հետ ստրատիֆիկացումը որպես երկու միանման աշխարհագրական գոտիներ պետք է ևս հաշվի առնվեն: Պետք է հաշվի առնվի, որ մարզային գործոնները նշված չեն ԵՄ ստրատիֆիկացիայի և կշռման պահանջների մեջ:

Փորձառական հետազոտություններ

ԱՊ փորձագետները հավանություն տվեցին փորձառական հետազոտության պլանավորումանը: Որոշվեց փորձառական հետազոտության կիրառել 10+ աշխատակիցների թվաքանակով Երևան քաղաքի ձեռնարկությունների շրջանակում: Ձեռնարկությունները կընտրվեն պատահական սկզբունքով բիզնես ռեզիստի ստրատիֆիկացիայից չորս ոլորտի խմբերով և երեք, չորս , կամ հինգ չափսի խմբերով: ԱՊ փորձագետները հավատացած են, որ հետագա հետազոտությունները շատ ավելի լավ կընթանան փորձառական հետազոտության իրականացումից հետո:

ԱՊ փորձագետները առաջարկում են, որ Հայաստանի հանրային մարմիններում ՏՀՏ-ի օգտագործման փորձառական հետազոտությունը ԹՎինինգ նախագծի ընթացքում ներառի միայն 17 նախարարություններ: Սա կնպաստի նախապատրաստված հարցաշարի փորձարկման գործընթացին, մասնավորապես հանրային մարմիններում , ինչպես նաև իրատեսական կլինի հրատարակել որոշակի տվյալներ հանրային մարմինների ՏՀՏ օգտագործման վերաբերյալ:

Որպես այլընտրանք , փորձառական հետազոտության շրջանակում կարելի է ընդգրկել մի քանի նախարարություններ և համայնքներ: Այունամենայնիվ, սա կարող է ավելի շատ ծանրաբեռնել աշխատակիցներին և արդյունքում հնարավոր չի լինի հրատարակել ստացված տվյալները:

4.2 Հարցաշար

ԱՊ փորձագետները գնահատեցին ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից նախապատրաստված հարցաշարը՝ որպես պարզ տրամաբանական, մոդուլյար կառուցվածք ունեցող, ֆիլտր հարցեր պարունակող հարցաշար՝ հարցվողների ծանրաբեռնվածությունը նվազեցնելու համար: Այն համապատասխանում է ԵՄ հարցաշարի ձևաչափի սկզբունքներին: ԱՊ փորձագետները հավանության արժանացրեցին արտաքին սպառողների հետ ևս մեկ հանդիպման անհրաժեշտությունը, ինչը որոշվեց սեմինարի ընթացքում:

4.3 Տվյալների հավաքագրում և մշակում

Կարևոր է, որ փորձառական հետազոտությունը իրականացվի ամբողջական հետազոտության համար հատուկ սկզբունքների և մեթոդաբանության համաձայն:

Անհատական հարցազրույցների համար նախապես պետք է պատրաստվի հարցազրույցների ուղղեցույց: Պետք է ձեռնարկվեն միջոցներ պատասխանելուց հրաժարվելը նվազագույնի հասցնելու համար (միավոր և կետ):

ԱՊ փորձագետները մասնավորապես առաջարկեցին հետևյալը՝

Տվյալների մշակումը պետք է ներառի տրամաբանական սխալների հայտնաբերման խմբավորումը

- Խմբավորված տվյալների շարքը չպետք է հակասության մեջ լինի ֆիլտրի և հիմնական հարցերի հետ

- Տվյալների շարքի կողավորումը պետք է տարբերակի անվավերության երկու տեսակների միջև
 1. "Տեղյակ չեմ" /միավորի չպատասխանելը : այն հարցերը, որոնց սկուզբունքորեն պետք է տրվեին պատասխաններ, սակայն որոնց ձեռնարկությունը չի պատասխանել
 2. "գրոյական" /"շրջանակից դուրս" : այն հարցերը, որոնք հասցեագրված չեն ձեռնարկություններին
- Միավորի չպատասխանը պետք է պահպանվի և գրանցվի: Այլ միավորներից չպետք է իրականացվեն մուտքագրումներ (տես ԵՄ մոդել հարցաշարը)
- 'Անվավեր' տվյալների արժեքները չպետք մուտագրվեն վերջնական տվյալների շարքի մեջ , սակայն պատասխանները պետք է գրանցվեն որպես միավորի չպատասխանելը:

Հարցաշարը պետք է ուղեկցվի հարցազրուցավարի համար նախատեսված հրահանգներով՝ հստակ սահմանումներով և բացատրություններով: Հրահանգների համար նախապատրաստման տեղեկատվական աղբյուրն են՝

- ԵՄ մոդել հարցաշարի տերմինաբանական բառարան
- ԵՄ մեթոդաբանական ձեռնարկ (ընտրված հատվածներ);
- Ազգային փորձագետներից ստացված տեղեկատվություն

Հիմնականում, փորձառական հետազոտությունը պետք է կենտրոնանա փորձի ձեռքբերման վրա : ԱՊ Փորձագետները առաջարկեցին լսել հարցազրուցավարների կարծիքը ձեռնարկության տեսակի (ոլորտի խումբ և չափս) հետ կապակցված հարցաշարի բարդությունների վերաբերյալ:

ԱՊ փորձագետները առաջարկեցին, որպեսզի փոփոխականների տվյալների շարքերը ներառեն հարցի համարը:

5. Հավելվածներ

Հավելված 1: Տեխնիկական առաջադրանք

Գործունեություն 2.3 Ընտրանքի մեթոդ

1. Գործունեության նպատակը

Գործունեության նպատակն է հետևել 2.1/2.2 և ուսուցողական այցելության 2. 5 գործողությունների զարգացմանը, ինչպես նաև արդիականացնել հետագա

աշխատանքային ծրագիրը/ժամանակացույցը: Հիմնականում կալանավորվեն այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են փորձառական ուսումնասիրության իրականացման համար:

2. Գործունեության ակնկալվող արդյունքը

- Սեմինարի անցկացում նախագիծ հարցաշարի վերաբերյալ
- արտաքին շահառուների մասնակցությամբ
- Փորձառական հետազոտության համար օգտագործվող հարցաշարի վերջնական համաձայնեցում
- Փորձառական հետազոտության մեջ օգտագործվող հարցազրուցավարի հրահանգների քննարկում
- Ձեռնարկությունների և “հաստատությունների” տեսակների փորձառական հետազոտության մեջ ընդգրկման որոշում
- Բիզնես ռեգիստրի վրա հիմնված ընտրանքի սկզբունքների հետագա պարբերական S2S օգտագործման հետազոտության ընտրանքի սկզբունքների հիմնարար համաձայնեցում
- Հաջորդ Զ.4 գործունեության համար տեխնիկական առաջադրանքի և ժամկետների սահմանում

3. Ծրագրի մասնակիցներ

Պրն. Գագիկ Անանյան, Վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ (ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավար:)

Տկն. Անահիտ Հարությունյան, Առևտրի և այլ ծառայությունների վիճ. բաժնի պետ
Տկն. Ինգա Բարոյան, Առևտրի և այլ ծառայությունների վիճ. բաժնի գլխավոր մասնագետ

Պրն. Մարտին Լունդո, Բիզնեսի զարգացման բաժնի գլխավոր խորհրդատու, Դանիայի վիճակագրական ծառայություն (ՄՊ Բաղադրիչի ղեկավար)

Պրն. Գեդիմինաս Սամուլիս, Տեղեկատվական տնտեսության բաժնի պետ, Լիտվայի վիճ. ծառայություն

Արտաքին շահառուներ, որոնք մասնակցում են գործունեությանը

“Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամ” (Երևանում հիմնված կազմակերպություն, որը օժանդակում է S2S ձեռնարկությունների զարգացմանը)
ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն

Հավելված 2: Առաքելության ծրագիրը Programme for the mission

Ժամը	Վայրը	Միջոցառում	Նպատակ/Միջոցառման մանրամասները
Երկուշաբթի նոյեմբերի 7 առավոտյան	Կոնգրես հյուրա- նոց	Հանդիպում ԹՄԽ-ի հետ	Շաբաթվա ծրագրի քննարկում
Կեսօր	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի հետ	Ներկայիս կարգավիճակը: Բաղադրիչի ղեկավարի ներկայացումը 21/22 և 25 գործողություններից հետո զարգացումների վերաբերյալ
	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում Առևտրի և այլ ծառայու- թյունների բաժնի աշխատա- կիցների հետ	Հարցազրույցավարի համար նախատեսված հրահանգների տեսակների և աղբյուրների քննարկում
Երեքշաբթի, նոյեմբերի 8 առավոտյան	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում Առևտրի և այլ ծառայու- թյունների բաժնի աշխատա- կիցների հետ	Ձեռնարկությունների և հաստատությունների ընտրություն և քննարկում դրանց ներառումը փորձառական հետազոտությանը և արդյունքների հրապարակումը
Կեսօր	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում Մեթոդաբա- նության և Բիզնես ռեգիստրի բաժինների աշխատակից ների հետ	Ամբողջական մեթոդաբանության սահմանում- ընտրանքի մեթոդեր և ՀՀ ԱՎԾ-ի ներկայից բիզնես ռեգիստրից օգտվելու հնարավորություն
Չորեքշաբթի, նոյեմբերի 9	ՀՀ ԱՎԾ	Մեմինար արտաքին շահառուների մասնակցու- թյամբ	Ձեռնարկություններում S2S օգտագործման հետազոտություն 1. նախապատմություն, փիլիսոփայություն, ներկայիս կարգավիճակ 2. Ավարտին մոտ հարցաշարի

			քննարկում 3. Հետազոտության հետագա զարգացումներ
Հինգշաբթի, նոյեմբերի 10 առավոտյան	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում Բաղադրիչի դեկավարի հետ	Մեմինարին առնչվող հետևողական քննարկումներ և հարցաշարի մեջ համապատասխան ճշգրտումների համաձայնեցում
	ՀՀ ԱՎԾ	Հատուկ հանդիպում- ներ	Համակցության և ընտրանքի հարցերի քննարկում-Բիզնես ռեգիստր, Առևտուր և այլ ծառայություններ
կեսօր	ՀՀ ԱՎԾ	Հատուկ հանդիպում- ներ	Առավոտյան աշխատանքների շարունակություն: Հետագա աշխատանքային ծրագրի ճշգրտումներ և առաքելության զեկույցի նախագծի նախապատրաստում
Որբաթ , նոյեմբերի 11, առավոտյան	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի դեկավարի հետ	Նախնական եզրակացությունների և հետագա աշխատանքային ծրագրի/Ժամանակացույցի քննարկում
	ՀՀ ԱՎԾ	Հատուկ հանդիպում- ներ	Առաքելության զեկույցի նախապատրաստման աշխատանքներ և նախապատրաստում առաքելության ամփոփման հանդիպմանը
Կեսօր	ՀՀ ԱՎԾ	Առաքելու- թյան ամփոփում ՇԵ նախագծի դեկավարի հետ	Եզրակացություններ և առաջարկություններ : Հաջորդ առաքելության ծրագիրը և ՇԵ փորձագետների կողմից անհրաժեշտ աշխատանքի կատարում

Հավելված 3: Հանդիպումներ անձանց հետ

<i>Առաքելության ընթացքում ԱՊ փարձագետները հանդիպել են հետևյալ անձանց հետ</i>	
Գագիկ Անանյան	Վիճակագրական պետ. խորհուրդի անդամ
Գայանե Վարդանյան, 1-ին կարգի մասնագետ	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Անահիտ Առաքելյան, 1-ին կարգի մասնագետ	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Աննա Անտոնյան	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Արևիկ Սագունյան, Առաջատար մասնագետ	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Ինգա Բարոյան, Գլխավոր մասնագետ	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Հեղինե Բաբայան, Գլխավոր մասնագետ	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Անահիտ Հարությունյան – Բաժնի պետ	Առևտրի և այլ ծառայությունների բաժին
Գարիկ Խաչատրյան – Գլխավոր մասնագետ	Բիզնես ռեգիստրի բաժին
Արմինե Շաբոյան	
Մեթոդաբանության բաժին	

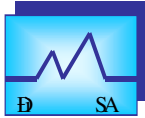
2011 թ նոյեմբերի 9 սեմինարի մասնակիցներ (արտաքին շահառուներ)

Արման Գալստյան - Տրանսպորտի և կապի նախարարություն
 Էլինա Մկրտումովա - Էկոնոմիկայի նախարարություն M
 Նաիրա Միրզոյան - Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով
 Բագրատ Ենգիբարյան - Ձեռնարկությունների Ինկուբատոր հիմնադրամ

Հավելված 4 Ձեռնարկությունների հարցաշարը

Այս հարցաշարի տարբերակը ներառում ք Ձեռնարկությունների Ինկուբատոր հիմնադրամի և ԱՊ փորձագետների առաջարկությունները: Հետագայում կկազմվի լրացուցիչ վերջնական տարբերակ, որտեղ կընդգրկվեն ազգային փորձագետների կողմից առաջարկվող ձևակերպումները:

ՏՀՏ օգտագործման հետազոտության հարցաթերթի նախագիծ

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ

Ներկայացվում է համաձայն՝ <<Պետական վիճակագրության մասին>> Հայաստանի Հանրապետության 2000թ. ապրիլի 4-ի ՀՕ-48 օրենքի, Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 2003թ. հոկտեմբերի 3-ի <<Վիճակագրական տեղեկությունների ներկայացման կարգը հաստատելու մասին>> թիվ 11-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի և պետական վիճակագրության բնագավառը կարգավորող այլ իրավական ակտերի
ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ Է ՕՐԵՆՔՈՎ

Կազմակերպության անվանումը _____ (անվանումը) Փաստացի գործունեության հիմնական տեսակը _____ I I I I I I Գտնվելու վայրը _____ I I I I I I (փոստային ասի) Մարզը _____ I I I Համայնքը _____ I I I I I I Էլեկտրոնային փոստի հասցեն _____ Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը I I I I I I I I I I I I Նույնականացման (իդենտիֆիկացիոն) ծածկագիրը I I I I I I I I I I I I Հարկ վճարողի հաշվառման համարը I I I I I I I I I I I I Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը և նույնականացման (իդենտիֆիկացիոն) ծածկագիրը լրացվում են Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից տրված գրանցման վկայականից Պետական վիճակագրության մասին օրենսդրության խախտումը վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների, ինչպես նաև պետական վիճակագրություն իրականացնող մարմնի պաշտոնատար անձանց համար առաջացնում է պատասխանատվություն՝ օրենքով սահմանված կարգով:	ՁեՎ ԹԻՎ 1-ՏՀՏ «Հաստատված է» Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 201-- թվականի ---ի թիվ -Ն որոշմամբ Ներկայացնում են՝ Իրավաբանական անձինք
--	--

ՄԻԱՆՎԱԳ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ՀԵՌԱՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ

ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ՄԱՍԻՆ

Մոդուլ Ա
Համակարգիչների և համակարգչային ցանցերի օգտագործումը

2012 թ. հունվարին			
		Այո	Ոչ
Ա1.	Ձեր կազմակերպությունում արդյոք օգտագործել են համակարգիչներ՝ անհատական, դյուրակիր (օրինակ՝ լափթոփ, նոթբուք, նեթթոփ), անհատական թվային օժանդակիչ (PDA)	☐	☐ → անդրադարձեք Է1
Ա2.	Համակարգիչ օգտագործող աշխատողների թվաքանակը (անհատական, դյուրակիր (օրինակ՝ լափթոփ, նոթբուք, նեթթոփ), անհատական թվային օժանդակիչ (PDA))	կամ _____ մարդ _____ %	

Ա3.	Ձեր կազմակերպությունում արդյոք օգտագործել են ներքին համակարգչային ցանց (օրինակ՝ տեղական ցանց LAN)	☐	☐
Ա4.	Ձեր կազմակերպությունն ունի Ինտրանետ	☐	☐
Ա5.	Արդյոք աշխատակիցներն ունեն մատչելիություն էլեկտրոնային եղանակով անհատական մարդկային ռեսուրսների ծառայություններին (օրինակ՝ աշխատա-ժամերի գրանցման համակարգ, արձակուրդի դիմում, վճարման թերթիկների դիտման կամ բեռնավորման հնարավորություն կամ այլ ծառայություններ)	☐	☐

Մոդուլ Բ
Ինտերնետի օգտագործումը և հասանելիությունը
2012 թ. հունվարին

Բաժին 1. Ինտերնետի հասանելիությունը 2012 թ. հունվարին

		Այո	Ոչ
Բ1.	Ձեր կազմակերպությունն ունի Ինտերնետ հասանելիություն	☐	☐ → անդրադարձեք Գ1
Բ2.	Ինտերնետ հասանելիություն ունեցող աշխատողների թվաքանակը	կամ _____ մարդ _____ %	
Բ3.	Ձեր կազմակերպությունն ունի Ինտերնետին արտաքին միացման հետևյալ տեսակները		
	1) Ավանդական մոդեմով (dial-up մատչելիություն նորմալ հեռախոսագծի միջոցով)	☐	☐
	2) ISDN կապ	☐	☐
	3) DSL (xDSL, ADSL, SDSL, VDSL և այլն) կապ	☐	☐
	4) Այլ ֆիքսված Ինտերնետ կապ Օրինակ, մալուխ , մալուխամանրաթելային, վարձակալված գիծ (օրինակ, E1 կամ E3 1 մակարդակի և ATM 2 մակարդակի), Frame Relay, Metro-Ethernet, PLC - Powerline հաղորդակցում և այլն, ֆիքսված անլար կապ	☐	☐
	5) Շարժական լայնաշերտ կապ (նվազագույնը 3G մոդեմով կամ հեռախոսով) օգտագործելով, օրինակ, WiMax, UMTS, CDMA2000 1xEVDO, HSDPA	☐	☐
	6) Այլ շարժական կապ օգտագործելով, օրինակ, անալոգային շարժական հեռախոս, 2G, GSM, GPRS, EDGE	☐	☐
Բ4.	Որն էր ձեր ձեռնարկության կողմից օգտագործված Ինտերնետի ամենաարագ ներբեռնման արագությունը (նշել միայն մեկ տարբերակ)		

	1) մինչև 2.0 Մբ/վ	☐	
	2) 2.1 Մբ/վ - 10.0 Մբ/վ	☐	
	3) 10.1 Մբ/վ - 30.0 Մբ/վ	☐	
	4) 30.1 Մբ/վ-100.0 Մբ/վ	☐	
	5) 100.1 Մբ/վ և ավել	☐	
Բ5.	Որքան աշխատակից է ապահովվել դուրակիր սարքավորմամբ նվազագույնը 3G տեխնոլոգիայով Ինտերնետ մուտք գործելու համար (օրինակ՝ դուրակիր համակարգչով, մոդեմով, կամ հեռախոսի միջոցով UMTS, CDMA2000 1xEVDO, HSDPA, մինչդեռ բացառելով GPRS)	_____ մարդ կամ _____ %	
		Այո	Ոչ
Բ6.	Ձեր կազմակերպությունն ունի կայք էջ	☐	☐ → անդրադարձեք Բ8
Բ7.	Կայքը կամ գլխավոր էջը ունեցել են արդյոք հետևյալ ծառայություններից որևէ մեկը 2012 թ. հունվարին		
	1) առցանց պատվերների ներկայացում կամ ամրագրում օրինակ՝ գնումների արկղ	☐	☐
	2) գաղտնիության քաղաքականության փաստաթուղթ, գաղտնիության կնիք կամ հավաստագրում կայքի պաշտպանության համար	☐	☐
	3) ապրանքների կատալոգ կամ գնացուցակ	☐	☐
	4) այցելուների համար ապրանքների փոփոխման կամ նախագծման հնարավորություն	☐	☐
	5) թափուր աշխատատեղերի հայտարարություններ կամ առցանց աշխատանքի դիմելու հնարավորություն	☐	☐
	6) այլ առցանց հասանելի դիտարկում	☐	☐
Բաժին 2. Ինտերնետի օգտագործումը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ շփման նպատակով 2011 թ.			
		Այո	Ոչ
Բ8.	Ձեր կազմակերպությունն օգտագործել է ինտերնետը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ շփման համար հետևյալ նպատակներով՝	☐	☐ → անդրադարձեք Բ9
	1) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների վեբ կայքից կամ գլխավոր էջից տեղեկատվություն ստանալու նպատակով	☐	☐
	2) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների վեբ կայքից կամ գլխավոր էջից հաշվետվական ձևերը ստանալու նպատակով օրինակ, հարկային, վիճակագրական հաշվետվական ձևեր և այլն	☐	☐
	3) էլեկտրոնային եղանակով լրացված հաշվետվության ձևերը ներկայացնելու նպատակով	☐	☐
	4) այլ նպատակով (նշել)	☐	☐
	----- ---		
Բ9.	Ձեր կարծիքով որ պատճառները կարող են սահմանափակել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ շփումը		
	1) տվյալների գաղտնիությանն ու անվտանգությանն առնչվող հարցեր	☐	☐

2) Էլեկտրոնային ընթացակարգերը չափազանց բարդ են/կամ չափազանց ժամանակատար	☐	☐
3) Էլեկտրոնային ընթացակարգերի առկայության մասին տեղյակ չլինելը	☐	☐
4) այլ պատճառով (նշել) ----- ---	☐	☐

Բաժին 3. Ինտերնետի օգտագործումը **պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ էլ-գնումների նպատակով 2011թ.**

Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ էլեկտրոնային գնումը վերաբերում է կազմակերպության կողմից ինտերնետի օգտագործմանն ապրանքներ կամ ծառայություններ առաջարկելու համար ազգային մակարդակում կամ այլ երկրներին: Էլ-գնումների գործընթացը հիմնված է մի շարք փուլերի վրա՝ սկսած ծանուցման պահից (գնումների ծանուցումների և տեղերի մասնագրերի առկայության առցանց հնարավորություն) մինչև տեղերի շնորհում և վճարում: Էլ-տեղերն էլ-գնումների գործընթաց է, որն առնչվում է տեղերների կամ առաջարկների առցանց ներկայացման հետ, ներառում է գնառաջարկների ներկայացումը բաց, փակ կամ բանակցությունների գործընթացները, ինչպես նաև շրջանակային պայմանագրերը և Դինամիկ Գնումների համակարգերը (DPS):

Էլ փոստով գնառաջարկների ներկայացումը բացառվում է:

	Այո	Ոչ
Բ10. Ձեր կազմակերպությունն օգտագործել է արդյոք ինտերնետը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների էլեկտրոնային գնումների համակարգերից տեղերի փաստաթղթերին կամ մասնագրերին հասանելիության համար	☐	☐
Բ11. Ձեր կազմակերպությունն օգտագործել է արդյոք Ինտերնետը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների էլեկտրոնային գնումների համակարգերում (Էլ-Տեղեր) ապրանքներ կամ ծառայություններ առաջարկելու համար	☐	☐
1) ՀՀ-ում	☐	☐
2) այլ երկրներին	☐	☐
Բ12. Ձեր կազմակերպությունը օգտագործել է արդյոք ցանկացած հաղորդագրության մեջ էլեկտրոնային ստորագրություն (օրինակ՝ օգտագործելով գաղտնի կոդերի մեթոդները, որոնք հավաստիացնում են հաղորդագրության իսկությունը և ամբողջականությունը՝ եզակիորեն փոխկապակցված և ստորագրողին նույնականացնելու հնարավորությամբ, ինչպես նաև հաղորդագրության մեջ հետագա փոփոխության բացահայտման հնարավորությամբ)	☐	☐

Մոդուլ Գ

Ավտոմատ մշակման համար հարմար հաղորդագրությունների ուղարկումը և/կամ ստացումը կազմակերպությունից դուրս 2012թ. հունվարին

- Ավտոմատ մշակման համար հարմար տվյալների էլեկտրոնային փոխանցում նշանակում է՝
- հաղորդագրությունների ստացում/ուղարկում (օրինակ՝ պատվերներ, հաշիվներ, վճարման գործարքներ, արտադրանքի նկարագիր, տրանսպորտային փաստաթղթեր, հարկային հայտարարագրեր, վիճակագրական փաստաթղթեր և այլն)
 - համաձայնեցված կամ ստանդարտ ձևաչափ, **հարմար ավտոմատ մշակման համար**

օրինակ՝ EDI, EDIFACT, ODETTE, TRADACOMS, XML, xCBL, cXML, ebXML – ցանկացած համակարգչային ցանցի միջոցով և այլն		
	Այո	Ոչ
Գ1. Ձեր կազմակերպությունը ստացել կամ ուղարկել է արդյոք տեղեկատվություն էլեկտրոնային եղանակով, հարմար ավտոմատ մշակման համար	☐	☐ → անդրադարձեք Դ1
Գ2. Ձեր կազմակերպությունը ստացել և/ կամ ուղարկել է տեղեկատվություն էլեկտրոնային եղանակով հետևյալ նպատակների համար		
1) Ֆինանսական հաստատություններին վճարման հանձնարարականների ուղարկում	☐	☐
2) Արտադրանքի մասին տեղեկատվության (օրինակ՝ կատալոգներ, գնացուցակներ) ստացում/ուղարկում	☐	☐
3) Տրանսպորտային փաստաթղթերի (օրինակ՝ տրանսպորտային բեռնագիր) ստացում/ուղարկում	☐	☐
4) Պետական և տեղական մարմիններից տեղեկատվության ստացում/ուղարկում (օրինակ՝ հարկային, վիճակագրական տեղեկատվություն, ներմուծման կամ արտահանման հայտարարագրեր	☐	☐
5) այլ նպատակների համար (նշել) -----	☐	☐
Մոդուլ Դ Հաշիվների ներկայացումը էլեկտրոնային եղանակով 2012թ. հունվարին		
	Այո	Ոչ
Դ1. Ձեր կազմակերպությունը ուղարկել է էլեկտրոնային հաշիվներ	☐	☐ → անդրադարձեք Դ2
1) ստանդարտ կառուցվածքով հաշիվներ հարմար ավտոմատ մշակման համար օրինակ՝ EDI, UBL, XML և այլն	☐	☐
2) էլեկտրոնային հաշիվներ, որոնք հարմար չեն ավտոմատ մշակման համար օրինակ՝ էլ-նամակներ, էլ-նամակներին կից ներկայացվող PDF ֆորմատով փաստաթղթեր	☐	☐
Դ2. Ձեր կազմակերպությունը ստացել է արդյոք էլեկտրոնային հաշիվներ ստանդարտ կառուցվածքով՝ հարմար ավտոմատ մշակման համար օրինակ՝ EDI, UBL, XML և այլն	☐	☐
Մոդուլ Ե Կազմակերպության ներսում տեղեկատվության էլեկտրոնային և առցանց եղանակով տրամադրումը 2012թ. հունվարին		
	Այո	Ոչ
Ե1. Ձեր կազմակերպությունը ստացել վաճառքի հայտ , (էլեկտրոնային եղանակով կամ առանց) համապատասխան տեղեկատվությունը փոխանցվել էր էլեկտրոնային կամ ավտոմատ եղանակով հետևյալ միավորների միջև		
1) Ձեր գույքի կառավարման (տնտեսական) բաժնի կողմից	☐	☐
2) Ձեր հաշվապահական հաշվառման բաժնի կողմից	☐	☐

3) Ձեր արտադրության կամ ծառայությունների բաժնի կողմից	☐	☐
4) Ձեր բաշխումների կառավարման (սպասարկման) բաժնի կողմից	☐	☐
Ե2. Ձեր կազմակերպությունը ուղարկել է գնման հայտ , (էլեկտրոնային եղանակով կամ առանց) համապատասխան տեղեկատվությունը փոխանցվել է էլեկտրոնային և ավտոմատ եղանակով հետևյալ միավորների միջև		
1) Ձեր գույքի կառավարման (տնտեսական) բաժնի կողմից	☐	☐
2) Ձեր հաշվապահական հաշվառման բաժնի կողմից	☐	☐
Մոդուլ 2 Էլեկտրոնային առևտրի գործարքներ (էլեկտրոնային եղանակով վաճառք և գնում) 2011թ. Էլ առևտրի գործարք է համարվում ապրանքների կամ ծառայությունների վաճառքը, որն իրականացվել է համակարգչային ցանցերի միջոցով հատուկ նախագծված մեթոդների օգտագործմամբ՝ հայտեր տալու և ստանալու համար: Ապրանքները և ծառայությունները պատվիրվում են այդ մեթոդներով, սակայն վճարումը և ապրանքների և ծառայությունների վերջնական առաքումը չպետք է իրականացվի առցանց: Էլ առևտրի գործարքները բացառում են ձեռքով տպված էլ փոստի հաղորդագրություններով ներկայացված հայտերը:		
Բաժին 1. Վեբ վաճառք		
	Այո	Ոչ
Ձ1. Ձեր կազմակերպությունը ստացել է ապրանքների կամ ծառայությունների պատվերներ վեբ կայքի միջոցով	☐	☐ → անդրադարձեք Ձ4
Ձ2. Ձեր կազմակերպությունը ստացել է պատվերներ կայքի միջոցով հետևյալ երկրների հաճախորդներից		
1) ՀՀ	☐	☐
2) ԱՊՀ երկրներ	☐	☐
3) այլ երկրներ	☐	☐
Ձ3. Խնդրում ենք նշել ձեր կազմակերպության հասույթը կայքի միջոցով ստացված պատվերների արդյունքում (առանց ԱԱՀ)	_____ հազ. դրամ կամ _____ %	
Բաժին 2. EDI (էլեկտրոնային տվյալների փոխանակում) տեսակի հաղորդագրություններով վաճառք		
EDI տեսակի հաղորդագրություններն (էլեկտրոնային տվյալների փոխանակում) այստեղ օգտագործվում են որպես ընդհանուր տերմին բիզնես տեղեկատվության ստացման կամ ուղարկման համար, հարմար ավտոմատ մշակման համար (օրինակ՝ EDIFACT, UBL, XML).		
	Այո	Ոչ
Ձ4. Ձեր կազմակերպությունը ստացել է ապրանքների կամ ծառայությունների պատվերներ EDI տեսակի հաղորդագրությունների միջոցով	☐	☐ → անդրադարձեք Ձ7

95. Ձեր կազմակերպությունը ստացել է պատվերներ EDI տեսակի հաղորդագրությունների միջոցով հետևյալ երկրների հաճախորդներից			
1) ՀՀ	☐	☐	
2) ԱՊՀ երկրներ	☐	☐	
3) այլ երկրներ	☐	☐	
96. Խնդրում ենք նշել EDI տեսակի հաղորդագրության միջոցով ստացված պատվերների արդյունքում հասույթը (առանց ԱԱՀ)		_____ հազ. դրամ կամ _____ %	
Բաժին 3. Էլ առևտրի գնումներ			
	Այո	Ոչ	
97. Ձեր կազմակերպությունը տվել է ապրանքների կամ ծառայությունների պատվերներ՝ օգտագործելով համակարգչային ցանցերը (վեբ կայքի միջոցով կամ EDI տեսակի հաղորդագրություններ՝ բացառելով ձեռքով տպված էլ նամակները)	☐	☐ → անդրա- դարձեք է1	
98. Ձեր կազմակերպությունը տեղադրել է արդյոք պատվերներ վեբ կայքի միջոցով կամ EDI տեսակի հաղորդագրությունների միջոցով հետևյալ երկրներում գտնվող մատակարարներից			
1) ՀՀ	☐	☐	
2) ԱՊՀ երկրներ	☐	☐	
3) այլ երկրներ	☐	☐	
99. Խնդրում ենք գնահատել էլեկտրոնային գնումների պատվերների արժեքը(առանց ԱԱՀ)	_____ %		
Մոդուլ Է			
Կազմակերպության գործունեության հիմնական ցուցանիշները 2011թ.			
Է1.	Աշխատավարձի հաշվարկման համար կիրառվող աշխատողների միջին տարեկան թվաքանակը	_____ մարդ	
Է2.	Հասույթը (առանց ԱԱՀ)	_____ հազ. դրամ	

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԵՎ
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հարցազրուցավար

Հավելված 5 ԱՊ փորձագետների կողմից առաջարկված հանրային մարմինների համար նախատեսված հարցաշարը

Ներքոբերյալ առաջարկությունները իրականացվել են հիմնվելով ձեռնարկությունների հարցաշարի 25 ուսուցողական այցելության զեկույցի տարբերակի վրա: Բոլոր ձեռնարկությունների հարցաշարի փոփոխությունները պետք է նաև իրականացվեն հաստատությունների հարցաշարում, այնտեղ, որտեղ օգտագործվել են միևնույն փոփոխականները:

Դեղին լրացուցիչ հարցեր, որոնք հասցեագրված են մասնավորապես հանրային մարմինների համար

Կանաչ: ոգեշնչման համար լրացուցիչ ցուցանիշներ: Չեն ներկայացվել առաքելության ընթացքում

Մոդուլ Ա Համակարգիչների և համակարգչային ցանցերի օգտագործումը 2011 թ. հունվարին			
		Այո	Ոչ
Ա1.	Ձեր հաստատությունը արդյոք օգտագործել են համակարգիչներ՝ անհատական, դյուրակիր (օրինակ՝ լափթոփ, նոթբուք, նեթթոփ), անհատական թվային օժանդակիչ (PDA) կամ սմարթֆոններ	☐	☐ → անդրադարձեք Է1
Ա2.	Համակարգիչ օգտագործող աշխատողների թվաքանակը (անհատական, դյուրակիր (օրինակ՝ լափթոփ, նոթբուք, նեթթոփ), անհատական թվային օժանդակիչ (PDA) կամ սմարթֆոններ	կամ _____ մարդ _____ %	

Ա3.	Ձեր հաստատությունը արդյոք օգտագործել են ներքին համակարգչային ցանց (օրինակ՝ տեղական ցանց LAN)	☐	☐
Ա4.	Ձեր հաստատությունը ունի ներքին գլխավոր էջ (Ինտրանետ)	☐	☐
Ա5.	Արդյոք աշխատակիցներն ունեցել են մատչելիություն էլեկտրոնային եղանակով անհատական մարդկային ռեսուրսների ծառայություններին (օրինակ՝ աշխատա-ժամերի գրանցման համակարգ, արձակուրդի դիմում, վճարման թերթիկների դիմում կամ բեռնավորման հնարավորություն կամ այլ ծառայություններ)	☐	☐

Մոդուլ Բ Ինտերնետի օգտագործումը և հասանելիությունը 2011 թ. հունվարին		
Բաժին 1. Ինտերնետի հասանելիությունը 2011 թ. հունվարին		
	Այո	Ոչ
Ձեր հաստատությունը ունեցել է Ինտերնետ հասանելիություն	☐	☐ → անդրադարձեք Գ1

Ինտերնետ հասանելիություն ունեցող աշխատողների թվաքանակը	կամ _____ մարդ	
	_____ %	
Ձեր հաստատությունը ունեցել է Ինտերնետին արտաքին միացման հետևյալ տեսակները		
7) Ավանդական մոդեմով (dial-up մատչելիություն նորմալ հեռախոսագծի միջոցով) կամ ISDN կապ	☐	☐
8) DSL (xDSL, ADSL, SDSL, VDSL և այլն) կապ	☐	☐
9) Այլ ֆիքսված Ինտերնետ կապ Օրինակ, մալուխ , ծպտիկամանրաթելային , վարձակալված գիծ (օրինակ, E1 կամ E3 1 մակարդակի և ATM 2 մակարդակի), Frame Relay, Metro-Ethernet, PLC - Powerline հաղորդակցում և այլն, ֆիքսված անլար կապ	☐	☐
10) Շարժական լայնաշերտ կապ (նվազագույնը 3G մոդեմով կամ հեռախոսով) օգտագործելով, օրինակ, UMTS, CDMA2000 1xEVDO, HSDPA	☐	☐
11) Այլ շարժական կապ օգտագործելով, օրինակ, անալոգային շարժական հեռախոս, GSM, GPRS, EDGE	☐	☐
Որն էր ձեր հաստատության կողմից օգտագործված Ինտերնետի ամենաարագ ներբեռնման արագությունը (նշել միայն մեկ տարբերակ)		
6) մինչև 2.0 Մբ/վ	☐	☐
7) 2.1 Մբ/վ - 10.0 Մբ/վ	☐	☐
8) 10.1 Մբ/վ - 30.0 Մբ/վ	☐	☐
9) 30.1 Մբ/վ-100.0 Մբ/վ	☐	☐
10) 100.1 Մբ/վ և ավել	☐	☐

Բաժին 2. 2012 թ հունվար ամսվա էլ-ծառայություններ		
	Այո	Ոչ
B5. Ինչպես է ձեր հաստատությունը տրամադրում հանրային ծառայություններ a) Ուղղակի կապի միջոցով (այցելություն) b) Ավանդական փոստի միջոցով c) Սպասարկման կենտրոնի միջոցով d) Հեռախոսով e) Շարժական հեռախոսով f) Ինտերնետ հեռախոսակապով (օր` Skype) g) Էլ-փոստով h) Կայքի միջոցով i) Ինտերնետի սոցիալական ցանցերի միջոցով (օր` Facebook)	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
B6. Ձեր հաստատությունը ունի կայք, կամ գլխավոր էջ	☐	☐ → անդրադարձեք B9
B7. Ինչ տեսակի տեղեկատվություն է հասանելի Ձեր հաստատության կայքում a) Հաստատության կառուցվածքը և պայմանագրերը b) Հաստատության գործունեության մասին տեղեկատվություն c) Հաստատության գործունեության մասին համապատասխան նորություններ d) Ծառայությունների մասին տեղեկատվություն	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐

	e) Կայքի միջոցով խորհրդատվական ծառայություններ		
B8.	Ինչպիսի էլ –ծառայություններ է տրամադրում ձեր հաստատությունը իր կայքում a) Ձևերը բեռնելու հնարավորություն b) Լրացված ձևերի վերադարձնելու հնարավորություն c) Վարչական ընթացակարգերի իրականացման հնարավորություն էլեկտրոնային եղանակով, առանց լրացուցիչ թղթային աշխատանքի d) Նախորդ օգտվողի գրանցման ընթացակարգերի օգտվելու հնարավորություն (առանց կրկնակի անգամ տվյալները մուտքագրելուց, ավտոմատ առկա տեղեկատվության օգտագործմամբ)	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
B9 (I Ձեռն. հետ B12.)	Ձեր հաստատությունը օգտագործել է արդյոք ցանկացած հաղորդագրության մեջ էլեկտրոնային ստորագրություն (օրինակ՝ օգտագործելով գաղտնի կոդերի մեթոդները, որոնք հավաստիացնում են հաղորդագրության իսկությունը և ամբողջականությունը՝ եզակիորեն փոխկապակցված և ստորագրողին նույնականացնելու հնարավորությամբ, ինչպես նաև հաղորդագրության մեջ հետագա փոփոխության բացահայտման հնարավորությամբ)	☐	☐
Սողուլ է Հաստատության գործունեության հիմնական ցուցանիշները (X1-X4) որոշ երկրներում հասանելի է բիզնես ռեգիստրից, կամ վարչական տվյալներից և այդպիսով չպետք է ներառվի հարցաշարի մեջ: Պետք է տրամադրվի ամենաթարմ հասանելի տեղեկատվությունը			
X1.	2011 թ ընթացքում աշխատակիցների միջին թվաքանակը		

Լրացուցիչ հարցեր, որոնք կարող են ընդգրկվել հարցաշարի մեջ

	ԱՅՈ	ՈՉ
Արդյոք Ձեր հաստատությունը պարբերաբար փոխանակում է տեղեկատվությունը էլեկտրոնային եղանակով ծախսերը նվազացնելու և փոխանակման գործընթացները արագացնելու համար	☐	☐
2012 թ. հունվարին արդյոք ձեր հաստատությունը օգտագործել է երրորդ կողմի անվճար կամ բաց աղբյուրի համակարգեր, ինչպիսիք են Open Office, Linux, etc. (հասանելի աղբյուրի կոդով, առանց հեղինակային իրավունքների ծախսերի և փոփոխման և վերաբաշխման հնարավորության)	☐	☐
2012 թ. հունվարին արդյոք ձեր հաստատությունը օգտագործել է ծրագրային ապահովում հաճախորդների մասին տեղեկատվության կառավարման համար (օրինակ՝ CRM)	☐	☐

Հավելված 6: Ձեռնարկությունների ԵՄ ստրատաներին համաձայն

Հայաստանը ընդամենը

employee nace rev 2	0-9	10-19	20-49	50-99	100- 249	250+	Ընդամենը
10-18	484	159	97	33	27	15	815
19-23	190	58	41	23	7	6	325
24-25	81	34	15	6	1	6	143
26-33	127	41	36	14	12	1	231
35-39	45	41	27	3	10	11	137
41-43	300	135	104	52	36	8	635
45-47	4264	396	165	36	26	6	4893
49-53	244	128	102	35	11	10	530
55	83	19	13	3	4		122
58-63	155	24	22	8	3	2	214
68	507	41	19	8	2		577
69-74	602	86	51	26	21	2	788
77-82	374	55	33	9	10	3	484
26.1-26.4, 26.8, 46.5, 58.2, 61, 62.01, 62.02, 62.03, 62.09, 63.1	288	41	39	14	4	4	390
Ընդամենը	7744	1258	764	270	174	74	10284

Երևան

employee nace rev 2	0-9	10-19	20-49	50-99	100- 249	250+	Ընդամենը
10-18	349	99	51	19	13	9	540
19-23	143	37	21	12	6	1	220
24-25	61	22	10	3		5	101
26-33	94	32	23	11	7		167
35-39	8	8	5	2	7	7	37
41-43	194	77	52	26	17	7	373
45-47	3063	259	137	31	25	6	3521
49-53	141	94	80	27	10	9	361
55	36	12	8	3	4		63
58-63	133	18	16	8	2	2	179
68	479	37	18	7	1		542
69-74	535	73	51	23	19	2	703
77-82	332	41	27	9	9	3	421
26.1-26.4, 26.8, 46.5, 58.2, 61, 62.01, 62.02, 62.03, 62.09, 63.1	239	38	34	12	4	4	331
Ընդամենը	5807	847	533	193	124	55	7559

Հավելված 7: Գործունեությունների ժամանակացույց

Ընտրանքի ձևաչափի և ամբողջական հետազոտության ստրատեգիկացիայի համար հետագա հետազոտության համար մինիմալ ընտրանքի չափսի որոշում

Պլանն

Ամիս	Գործունեություն
2011 Դեկտեմբեր	Հարցաշարի վերաբերյալ արտաքին շահառուների հետ վերջին լսում
2012 Հունվար	Հարցաշարի ամփոփում (թարգմանված տարբերակի տրամադրում ԱՊ փորձագետներին) Ընտրանքի նախապատրաստում
2012 Փետրվար	Փորձառական հետազոտություն 1. Նախապատրաստված են հարցազրուցավարների հրահանգները 2. Ընտրանք համաձայն 4 x 4 (4 ոլորտի խմբեր; 4 չափսի խմբեր) 3. Ընտրանք հանրային մարմինների փորձառական հետազոտության համար Ամբողջական հետազոտություն - (Բիզնես ռեզիստի, Մեթոդաբանության բաժինների և ԹՄԽ-ի հետ համագործակցությամբ): Բիզնես ռեզիստի բաժնի կողմից պատրաստված աղյուսակների փոխանցումը մեթոդաբանության բաժին (հավելված 6) ընտրանքի/տարածման սկզբնական վերլուծության համար
2012 մարտ	1. Հարցազրուցավարների վերապատրաստում (ՀՀ ԱՎԾ-ի աշխատակիցների կողմից) 2. Տվյալների հավաքագրում 3. Տվյալների բազայի ստեղծում տվյալների մուտքագրման համար 4. Հարցազրուցավարների կարծիքների հավաքագրում ցուցանիշների պիտանելիության վերաբերյալ
2012 ապրիլ	Տվյալների մուտքագրում, որակի աշխատանքներ, անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկությունների հետ կապի վերհաստատում
2012 մայիս (սկիզբ)	2-3 վերլուծողական աղյուսակներ ներկայացում ԱՊ փորձագետներին: ԱՊ փորձագետներին ներկայացվում է անանուն տեղեկատվություն
Մայիս 2012 (վերջ)	Վերապատրաստման առաքելություն, Ձ.4: Վերլուծությունների աջակցում և դիտողությունների ներկայացում Փորձառական հետազոտություն Տրամադրված տվյալների որակի գնահատում Տարածման համար համապատասխան տվյալների որոշում (ձեռնարկությունների և հաստատությունների համար) Որոշակի տրամագրեր Որոշակի աղյուսակներ Համապատասխան ծրագրավորման ստեղծում Ամբողջական հետազոտություն – ապագա ռազմավարության քննարկում Բիզնես ռեզիստի տվյալների վերլուծություն ներառյալ մարզային մակարդակը: Ապագա S2S օգտագործման հետազոտության չափը, որը ընդգրկում է ողջ Հայաստանը: Արդյոք մարզային բաշխումը կարևոր է ստրատեգիկացիայի (ներկայացուցչական ընտրանք), կամ տարածման համար
2012 հունիս (վերջ)	Ամբողջական աղյուսակների շարքի ներկայացում ԱՊ փորձագետներին 10

	օրվա ընթացքում դիտողություններ ստանալու համար
2012 սեպտեմբեր (վերջ)	1. Պատրաստ է փորձառական հետազոտության նախագիծ տարբերակը 2. Ամբողջական հետազոտության նախագիծ պլանի ներկայացում ԱՊ փորձագետներին 10 օրվա ընթացքում դիտողություններ ստանալու համար: Պլանը պետք է ընդգրկի տվյալների հավաքագրման մեթոդը, ընտրանքի և կշռան ռազմավարությունը, ներառյալ ստռատաները և մինիմալ ընտրանքի չափսը
2012 հոկտեմբեր (վերջ)	1. Փորձառական հետազոտության տվյալների տարածում կայքի միջոցով 2. Ամբողջական հետազոտության վերջնական հետազոտության պլան
2012 նոյեմբեր (վերջ)	Վերանայման առաքելություն, Զ.6 Հանդիպում արտաքին շահառուների հետ Ապագա հեռանկարների քննարկում

Ողջ գրավոր նյութերը պետք է տրամադրվեն ԱՊ փորձագետներին անգլերեն լեզվով:

